

**TA'LIMDA INNOVATSION MULTIMEDIA VOSITALARIDAN (AKT)
FOYDALANISHNING AFZALLIGI**

Akbaraliyev Abubakir Iqboljon o'g'li
Andijon viloyati Paxtaobod 2-son kasb
hunar maktabi ishlab chiqarish ta'lim ustasi.

Annotatsiya: Xozirda ta'limning yangi modelini izlash, ta'lim jarayonida axborot-kommunikatsiya texnologiyalarini turli shakllarda qo'llash dolzarb bo'lib bormoqda. Maqolada ta'limda innovatsion multimedia vositalaridan (akt) foydalanishning muxim jixatlari yoritildi.

Kalit so'zlar: AKT, multimedia, kompetentsiya, model, kommunikativ, zamonaviy pedagogik va axborot-kommunikatsiya texnologiyalari, modellashtirish universal.

Abstract: Currently, the search for a new model of education, the use of information and communication technologies in various forms in the educational process is becoming relevant. The article highlights the important aspects of the use of innovative multimedia tools (ICT) in education.

Keywords: ICT, multimedia, competence, model, communicative, modern pedagogical and information and communication technologies, universal modeling.

KIRISH

Ta'limda o'quvchilarni o'qitish jarayonida ularni hal etilayotgan yoki yechimi izlanayotgan masalaning nafaqat yechilishi, balki uning amaldagi natijalarini taqqoslash, hozirgi zamon fani nuqtayi nazaridan tahlil qilib borishga o'rgatish lozim. Bu ularning fanlardan ta'lim standartlari talablarini o'zlashtirishi bilan bir qatorda, ularda taqqoslay olish, mustaqil fikr yuritish, xotira, iroda, tafakkur ko'nikmalarini rivojlantirishga xizmat qiladi. O'quvchilarning nazariy bilimlarini amaliyotda qo'llash, ularning dunyoqarashini o'stirishda zamonaviy pedagogik va axborot-kommunikatsiya texnologiyalarining ahamiyati beqiyos. Chunki, inson miyasi faqatgina eshitib tushunishdan ko'ra ham ko'rib, ham eshitib tushunishda ko'proq narsani o'z xotirasiga joylay oladi. Axborot-kommunikatsiya texnologiyalaridan doimiy ravishda foydalanish o'quvchilarning esda saqlash qobiliyatini, xotirasi hamda nutqini rivojlantirishga ko'maklashadi.

Ilm-fan va zamonaviy texnologiyalarning rivojlanishi yoshlarning AKT vositalaridan kasbiy maqsadlarda foydalanish sohasidagi tayyorgarlik darajasiga tobora ortib borayotgan talablarni belgilaydi. Zamonaviy mehnat bozori va tez o'zgaruvchan axborot maydoni sharoitida mutaxassis raqobatbardosh xodim bo'lishi kerak. U shaxsiy va jamoaviy muammolarni hal qila oladigan ijodiy, mustaqil,

mas'uliyatli, kommunikativ shaxs bo'lishi kerak. U yangi narsalarni o'rganish, kerakli ma'lumotlarni topish va tanlash qobiliyatiga xos bo'lishi kerak. Ta'limning shaxsiy va ijtimoiy ma'nolaridan biri bo'lgan har qanday fanni o'qitishda kompetensiya yondashuvidan foydalangan holda bu fazilatlarning barchasi muvaffaqiyatli shakllantirilishi mumkin. O'quvchi asosiy kompetensiyalarni rivojlantiradi - bilim, ko'nikma, mustaqil faoliyat tajribasi va shaxsiy javobgarlikning universal yaxlit tizimi. So'nggi paytlarda o'quvchilarining AKT kompetensiyalarini shakllantirishga jiddiy e'tibor qaratilmoqda. Zamonaviy uslubiy adabiyotlarda o'qituvchining axborotkommunikatsiya texnologiyalaridan foydalanish bo'yicha kasbiy mahorat darajasini aniqlashda "AKT kompetensiyalari" atamasi qo'llaniladi. Yangi avlod standartlari - kompetensiya - ma'lum bir sohada muvaffaqiyatli faoliyat uchun bilim, ko'nikma va shaxsiy fazilatlarni qo'llash qobiliyatini belgilaydi. So'nggi paytlarda pedagogik yo'nalish talabalarining AKT kompetensiyalarini shakllantirishga jiddiy e'tibor qaratilmoqda. Zamonaviy uslubiy adabiyotlarda o'qituvchining axborot-kommunikatsiya texnologiyalaridan foydalanish bo'yicha kasbiy mahorat darajasini aniqlashda "AKT kompetensiyalari" atamasi qo'llaniladi. Yangi avlod standartlari - kompetensiya - ma'lum bir sohada muvaffaqiyatli faoliyat uchun bilim, ko'nikma va shaxsiy fazilatlarni qo'llash qobiliyatini belgilaydi. So'nggi paytlarda pedagogik yo'nalish talabalarining AKT kompetensiyalarini shakllantirishga jiddiy e'tibor qaratilmoqda. Zamonaviy uslubiy adabiyotlarda o'qituvchining axborot-kommunikatsiya texnologiyalaridan foydalanish bo'yicha kasbiy mahorat darajasini aniqlashda "AKT kompetensiyalari" atamasi qo'llaniladi. Yangi avlod standartlari - kompetensiya - ma'lum bir sohada muvaffaqiyatli faoliyat uchun bilim, ko'nikma va shaxsiy fazilatlarni qo'llash qobiliyatini belgilaydi.

O'quvchilar yuqori saviyada elektron hujjatlar bilan ishlash ko'nikmalariga ega bo'lishi zarur. Zamonaviy multimedia vositalari kelajakdagi taqdimot uchun resurs yaratish, unga yuqori sifatli grafik va video, ovoz, animatsiya va maxsus effektlarni yaratish va qo'shish uchun boy imkoniyatlarni taqdim etadi. Windows muhitida multimedia taqdimotlarini yaratish va o'tkazish uchun ko'plab dasturiy vositalar mavjud (PPT Create, Image (Open Office), Macromedia Flash, Media Mixer). Buning uchun biz MS Power Point 2007 dasturidan foydalanamiz.

Zamonaviy o'quv kurslari tahlil qilish, modellashtirish, maqbul qarorlar qabul qilish, bilimlarni egallash qobiliyatini o'rgatish ko'nikmalarini rivojlantirish uchun shart-sharoitlarni ta'minlashi kerak. Shu munosabat bilan axborotni tashkil etishning turli modellaridan foydalanish maqsadga muvofiqdir. Rivojlantiruvchi, faoliyatga asoslangan va muammoli ta'lim texnologiyalarida aynan shu yondashuvlar ishlab chiqilmoqda. Bunday modellarni amalga oshirish murakkab tuzilishga ega bo'lgan elektron taqdimot shaklida amalga oshirilishi mumkin.

O‘ylaymizki, o‘quvchi yuqori saviyada elektron hujjatlar bilan ishlash ko‘nikmalariga ega bo‘lishi kerak. Axborotni taqdim etish, uni tinglovchiga zamonaviy o‘qitish vositalaridan foydalangan holda etkazish qobiliyati o‘qituvchining intellektual va hissiy-axloqiy madaniyatining sifat jihatidan yangi darajasini ta‘minlaydi, uzluksiz o‘z-o‘zini rivojlantirish va o‘z-o‘zini tarbiyalashga bo‘lgan ichki ehtiyojni yaratadi. AKT kompetensiyasi o‘quvchida nazariy va amaliy informatikaning muayyan bo‘limlari va mavzularini o‘rganishda shakllanadi va o‘rta ta‘limda AKT kompetensiyalarining shakllangan tarkibiy qismlariga asoslanadi. Har bir darsda o‘quvchilar taqdimotni o‘zlarining ma‘lumotlari bilan to‘ldirishlari uchun namunaga muvofiq harakat qilishlari uchun taklif qilinadilar. Materiallarni o‘z-o‘zidan tanlash asosida elektron taqdimot yaratish qobiliyatini rivojlantirish shaxsiyatga yo‘naltirilgan va professional ahamiyatga ega bo‘lgan axborot resurslarini shakllantirishga yordam beradi. Darslarimizda biz o‘quvchiga murakkab tuzilishga ega elektron taqdimotlarni ishlab chiqish qobiliyatini egallagan holda zamonaviy, sifatli elektron ta‘lim resurslarini yaratishi mumkinligini ko‘rsatishga harakat qilamiz.

XULOSA

Ko‘pincha AKT texnologiyalarini o‘rganish ko‘pincha kompyuter savodxonligi bo‘yicha foydalanuvchi kursi sifatida qabul qilinadi. Bu tushuncha umuman informatika kursining yo‘nalishini butunlay noto‘g‘ri ko‘rsatadi. Ta‘limning asosiy ma‘nosi va natijasi - bu shaxsning rivojlanishi va shaxs uchun muhim bo‘lgan muammolarni hal qilishda foydalanish mumkin bo‘lgan shaxsiy resurslarning o‘zgarishi. Shaxsiy resurslarning tarkibiy qismlaridan biri instrumental resurslardir. Bular, qoida tariqasida, bir nechta yoki barcha fanlarni o‘rganishda o‘zlashtiriladigan va asosan fanlararo xususiyatga ega bo‘lgan universal faoliyat usullari. Kursda ko‘rib chiqilgan barcha vositalar kuchli ta‘lim salohiyatiga ega. Ular bilan ishlashda ularning roli va ahamiyatini tushunish kerak.

Axborot bilan ishlash qobiliyati: to‘plash, yig‘ish, tuzish, tarqatish mutaxassisni axborot tayyorlashning o‘zgarmas elementi ekanligini ko‘ramiz. Axborotni taqdim etish uchun kompyuter vositalaridan biri bu elektron taqdimotdir. Kurslarning asosiy vazifalaridan birini talaba ongiga aniq dastur bilan ishlashning “yo‘naltiruvchi” mafkurasini singdirishda ko‘ramiz, bu esa unga o‘z muammolarini hal etishda uni bosqichma-bosqich egallash imkonini beradi. Kompyuter texnologiyalarini mustaqil izlashga va o‘zlashtirishga o‘rganish kasbiy va shaxsiy fazilatlarni rivojlantirishga qaratilgan. Biz birinchi darslardan o‘qituvchining ma‘lumotnoma imkoniyatlaridan foydalanishga o‘rgatamiz, bu esa axborot texnologiyalarini keyingi mustaqil o‘zlashtirishga hissa qo‘shamiz.

Foydalanilgan adabiyotlar ro‘yxati:

1. Allenov S. V. Zamonaviy o‘qituvchini tayyorlashda gipermatnli texnologiyalardan foydalanish imkoniyatlari // Butunrossiya ilmiy-amaliy anjumani ishtirokchilarining

- ishlari to'plami. "Umumiy ta'limda axborot texnologiyalari" konferensiyasi. 1-qism.
- Saratov: GAOU DPO nashriyoti "SarIPKiPRO", 2010. p. 7-10.
2. Allenov S. V., Xekalo E. E. Elektron taqdimot talaba shaxsini rivojlantirish vositasi sifatida // Zamonaviy informatikaning dolzarb masalalari: Xalqaro sirtqi ilmiy-amaliy konferentsiya materiallari. Kolomna: MGOSGI, 2012. p. 33-36.

